

okolica je v rokah žalibog krščenega žida, itd. Ali ne zarosi vsacemu poštemu rodoljubu oko, ali mu ne zatrepeče srce, da ni več naše to, na kar smo posebno ponosni. Najkrasnejši slovenski kraj v židovskih krempljih. Ali ni zadosti že to, prestvariti največega humanitarnega sanjača v najhujšega antisemita? Ali bodemo morda še le takrat protisemitje, ko kupijo židi celo slovensko zemljo?

Potem pa še dalje! Vino, koje se toči po največ gostilnicah naših, je izdelek (ne pridelek) zagrebških in ogerskih židov; brnsko sukno, koje se tudi razpečava med nami, je tudi skoro vse židovski fabrikat, kajti tri četrtine vseh suknarjev v Brnu je židov. Dalje moka, koje kupujemo, semleta je največ po židovskih malinih, in žito, koje prodajamo mi, kupuje zopet žid, ter je prodaja zopet za dobiček. Tedaj v gospodarskem obziru odvisni smo popolnem od židov, kakor so sploh vsi evropski narodi.

Pač proti židovstvu ne bodemo opravili Slovenci sami ničesa. Premogočni so židje. V to bilo bi treba združenja vseh evropskih narodov, ki imajo trpeti od židovske moči. A tu se vidi ravno onemoglost teh narodov. Namesto da bi šli skupno v boj pri tem vseobčnemu nasprotniku, kavsajo in ravsajo se med seboj, cepijo dlako, ter skušajo škodovati drug drugemu v vsacem obziru. Podpihuje jih v to zopet tudi največ židovski časnikar, podpira jih sem ter tje židovski kapital — žid se pa smeje.

Tudi med nami razširjeni so mnogo preveč židovski časniki, lepa svota denarja potuje vsako leto od nas v židovske žepe za prav problematično duševno hrano. Ali bi ne bilo bolje, ako bi se obrnil ta denar za kaj drugega? Saj smo ga krvavo potrebni vsi. Spametujmo se in recimo odločno: „Proč s temi in družimi židovskimi spakami!“

Neki nemški poslanec izjavil se je nekoč: „Jaz sem protisemit, ker sem narodnjak!“ Z narodnega stališča v prvi vrsti bi morali tudi mi to biti, kajti nikdo ni naše narodnosti bolj blatil, nego židovski listi in ž njimi v družbi žalibog tudi tako zvana krščanska nemškonacionalna papirnata glasila. V drugi vrsti nam je pa potreben protisemitizem z gospodarskega stališča, kajti žalostno, jako žalostno je tam, kjer je merodajen v gospodarstvenem obziru le žid, kakor na pr. v Galiciji, Bukovini in na Ogorskem.

Držimo se gesla: Svoji k svojim!

„Učit. Tovariš.“

Obrtnijske raznoterosti.

Največjo uro imajo v Filadelfiji v Ameriki. Cifernica meri 10 metrov v premeri in je po noči električno razsvetljena, ter v taki visokosti, da se vidi po vsem mestu. Minutni kazalec meri 4 metre, urni kazalec pa $2\frac{1}{2}$ metra. Zvon na katerega bije tehta 50.000 funtov. V zvonik potegnili so to uro z električnim strojem.

Najtežje parno kladivo imajo v bethehemskih fužinah v Zjedinjenih državah, ki tehta 113.400 kilogramov. Naklo tehta 30.400 kilogramov. Vzdiguje se to kladivo 3·4 metra visoko.

Kmetijstvo.

Posojilnice in blagajnice v Rusiji.

V Rusiji imajo posojilnice in zadružne blagajnice. Zasnovane so po Schultzu-Delitshevem sistemu z neomejenim poroštvom. Zanimivo in jako poučno je za Slovence, Čehe in v obče zapadne Slované to, kako se te denarne zadruge razvijajo v Rusiji. Pred seboj imamo obsežno poročilo od njih za leto 1892. Po tem poročilu je bilo v dan 1. jan. 1893. v evropski in azijski, torej celokupni Rusiji 783 posojilnic in zadružnih blagajnic. Novih se je bilo zasnovalo 16, prestalo jih je pa 35, takó da jih je bilo v 1. dan jan. 1894. skupno 764. Od teh je priobčila svoja poročila 638 društev, ki so štela 211.400 členov. Razprostirala so se čez 63 gubernij in 280 okrajev.

V Petrogradu je društvo, ki ima namen, taka društva zasajati po vseh gubernijah države, tudi na Kavkazu. Tako ima Stavropol 1, Tereško ozemlje 3, Kutaïs 6, Tiflis 1, ves Kavkaz torej skupno 11 društev. Celó v daljno sibirsko zemljo prodirajo uže Schultze-Delitscheva društva; kajti tu šteje Irkutsk 2, Jakutsk 1, Jenisejsk 2, Tobolsk 21, Tomsk 1, skupno 27 posojilnic in hranilnic. Kako zna Rusija širiti civilizacijo, vidi se tudi iz tega, da niti centralna Azija ni brez takih društev; tako so v guberniji Akmolinski 4 in Šemipalatski 2 posojilnici, skupaj 6 društev.

Na ugodnem so posebno pribaltijske gubernije, tu šteje Kurlandska 36, Livlandska 20 in Eslandska 3 društva. V permski guberniji je 58 društev, katerih vsako spada na 42.054 prebivalcev; v tavrški gub. je 41 društev, po 1 na 21.437 duš; v besarabski gub. je 35 društev, po 1 na 37.548 duš. Kovno ima 35, Pskov 29 društev; Novgorod, Saratov, Tambov, Tver štejejo po 20 društev. Gub. jekaterinislavska ima 17, Voronjež 16, Poltava 15, Črnigov 16, Nižnji Novgorod 10, Kijev 7, Moskva 9 društev. Izmed teh društev jih je 526, ki so po dalje časa nego 10 let in od teh 526 jih je 343, ki delujejo uže čez 15 let. Od vseh jih je zasnovanih 455 po selih, 32 pri tovarnah in podjetjih in 176 po mestih, predmestjih in trgih. Društva po trgih razprostirajo delovanje tudi na vasi in sela. Opravilni deleži so znašali začetkom leta 6,345.464 rubljev in koncem leta 6,461.989 rubljev, in to odgovarja pomnoženju za 2 odstotka. Rezervni zaklad z glavnico blagajnic se je v pribaltijskih gubernijah od 1,522.038 rubljev, povišal na 1,645.843 rubljev, torej se je pomnožil za 8%. Znesek različnih glavnice, kakor za pokritje posojil, ki se ne dajo izterjati, potem za nakup hiše, za poplačanje eksekutivnih stroškov, za podeljenje podpor in darov za šole je narasel od 107.235 rubljev na 119.151 rubljev.

Tuji kapital: hranilne vloge so se znatno pomnožile, namreč od 6,298.999 rub. na 7,073.171 rub.,